

О. О. Барановська
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Науковий керівник: канд. пед. наук,
доцент Н. С. Щерба

Етапи розвитку усного монологічного мовлення учнів основної школи засобами компілятивних веб-квестів

Одним із найперспективніших сучасних напрямів реформування середньої освіти є її інформатизація. Висока освітня функціональність веб-технологій поступово затверджує їх роль у навчальному процесі. Тому вивчення їх можливостей у контексті конкретних навчальних предметів має неабияке практичне значення.

Сучасні дослідження показують, що рівень володіння іноземною мовою (ІМ) учнів, що навчаються за допомогою нетрадиційних методів навчання, значно вищий [2]. Однак поєднання веб-технологій з традиційними засобами і методами, що одержало назву "змішане навчання" (blended learning), це не стихійний процес. Він потребує методичного обґрунтування.

Метою статті є висвітлення етапів розвитку усного мовлення учнів основної школи засобами компілятивних веб-квестів.

За вимогами Державного стандарту базової і повної середньої освіти в іншомовній галузі учні 5-9 класів повинні уміти:

- робити зв'язні повідомлення, використовуючи у разі потреби вербальні або зображальні опори;
- робити повідомлення за певною ситуацією в межах визначених сфер спілкування;
- передавати основний зміст прочитаного, побаченого або почутого, висловлюючи своє ставлення до осіб, подій, явищ тощо, про які йдеться.

Розвиток вказаних усних монологічних умінь традиційно здійснюється у такі три етапи:

1) *I етап*, завдання якого полягає в тому, щоб навчити учнів об'єднувати зразки мовлення рівня фрази в одну понадфразову єдність.

2) *II етап*, на якому учні вчаться самостійно будувати висловлювання понадфразового рівня. Навчання монологічного мовлення на цьому етапі здійснюється за допомогою різних опор: зображальних, вербальних, комбінованих.

3) *III етап*, що характеризується розвитком умінь виражати своє особисте ставлення до фактів чи подій, про які висловлюється учень; формулювати критичну оцінку і доводити правильність будь-якого факту; включати до свого мовлення елементи розмірковування, аргументації [2].

Розглянемо особливості навчання усного мовлення засобами компілятивних веб-квестів. Поняття "**веб-квест**" вважається сьогодні однією з найефективніших інформаційно-комп'ютерних технологій для вивчення ІМ. Його використання сприяє розвитку комунікативної компетенції учнів і особливо тих її компонентів, що передбачають мовленнєву продукцію.

Поняття "quest" в перекладі з англійської означає розширений цілеспрямований пошук [1]. Вперше термін "веб-квест" був використаний у 1995 році Берні Доджем, професором освітніх технологій університету Сан-Дієго (США). Він визначає веб-квест як діяльність, спрямовану на дослідження, під час якої більшість інформації, яку використовують учні, здобувається з мережі Інтернет [3]. У ході виконання веб-квестів учні не тільки збирають і організують інформацію, отриману з Інтернету, а також вони повинні створити оригінальний, творчий, дослідницький продукт, презентований в іншомовному усному чи писемному мовленні.

Веб-квести поділяються на такі типи, як: переказовий, компілятивний, журналістський, веб-квест-переконання, пошук консенсусу, веб-квест-загадка, побудова плану, оцінний, творчий, аналітичний, веб-квест на самопізнання та науковий. Ця класифікація проводилась Б. Доджем за типом завдань веб-квестів. Інший поділ здійснювався за їх тривалістю: короткострокові веб-квести розраховані на одне чи декілька занять, а довгострокові можуть виконуватись декілька тижнів (рідше місяців).

Зупинимось детальніше на **компілятивних веб-квестах**. Поняття "компіляція" передбачає укладання твору на підставі чужих матеріалів без самостійного пошуку й опрацювання джерел; компілювання. В нашому дослідженні *компіляція* розуміється як укладання учнями текстів із частин, які знаходяться на різних електронних сторінках. Розумова активність учнів забезпечується в даному випадку тим, що вони мають відібрати, структурувати та сформулювати інформацію згідно з запропонованими вимогами [1].

Результати виконання компілятивних веб-квестів, як правило, фіксуються в писемному мовленні, а презентуються в усному. Таким чином, цей різновид завдань можна вважати засобом навчання підготовленого усного монологічного мовлення.

Поетапність навчання усного мовлення реалізується в даному випадку через структуру веб-квесту (Вступ, Завдання, Процес та Ресурси, Оцінювання, Висновки, Сторінка Вчителя). На *I етапі* навчання учні ознайомлюються зі Вступом і Завданням (тобто з проблемно-комунікативною ситуацією), на *другому* – слідує інструкціям у Процесі і Ресурсах, читають / слухають / переглядають додаткову інформацію, знайомляться з вимогами до оформлення матеріалів. На *третьому* – вони відбирають і формулюють висловлювання, а потім – презентують результати роботи в усному мовленні.

Як можна помітити, безпосередня підготовка усного мовлення відбувається на III етапі роботи над компілятивним веб-квестом. Тут учні виконують такі дії:

- працюють над збиранням ідей;
- будують окремі висловлювання у межах запропонованої ситуації;
- планують, доповнюють, закінчують та розширяють ситуативні висловлювання;
- формулюють текст.

Таким чином, можна зробити висновок, що веб-квести компілятивного типу можуть використовуватись для навчання усного мовлення, оскільки етапи навчання останнього органічно інтегруються в структуру веб-квестів. Це викликає в учнів цікавість, креативність, бажання до пізнання нового, заохочує до навчання. Тож даний вид роботи є актуальним для використання під час формування усномовленнєвих навичок учнів середнього етапу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. В.Е. Четыркина В.Е. Веб-квест // Личный сайт учителя истории Четыркиной В.Е. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ithistory.ucoz.ru/index/veb_kvest/0-66
2. Олена Гончарук. Мовленнєва компетентність – невід’ємна складова формування професійної компетентності майбутніх учителів. Стаття [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/VKnlu/Ptp/2011_20/Ustymenko.pdf

3. С.С. Балашова (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського) Використання веб-квестів у формуванні іншомовної комунікативної компетенції. Стаття [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://englishgerman75zp.blogspot.com/p/blog-page_9.html